

Bucsa Község Napközi Otthonos Óvoda
5527. Bucsa Kossuth tér 9.
Tel./fax: 66-493-388
E-mail: bucsaiovoda@gmail.com.
OM: 202065

**BUCSA KÖZSÉG
NAPKÖZI OTTHONOS ÓVODA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA
2018.**

*„Bizony, hogy játsszunk vígat, nevetőst,
Ravasz kis törpét, s óriást, erőst.
Erdők tündérét, helyek szellemét,
Életet játszunk és játszunk mesét.*

*Lesz móka, tánc és ének is vidám,
Minden, amit csak gyermekszív kíván.
És mind azért van: játszik, zeng, zenél
Kis gyermekem, hogy Te boldog legyél.”*

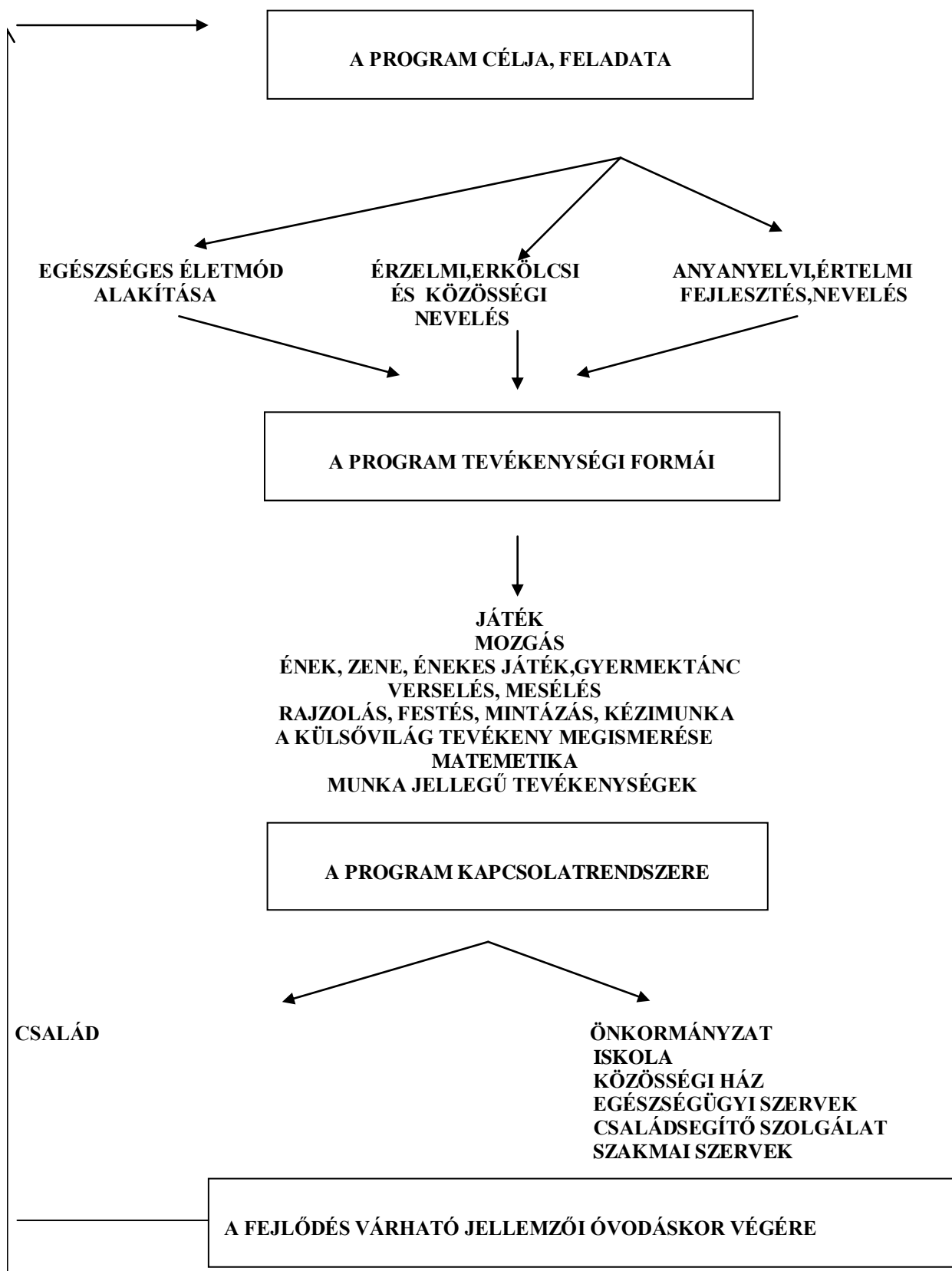
/Várnai Zseni/

Tartalomjegyzék

I.	Bevezetés	6.
I.1	Helyzetkép az óvodáról	7.
I.2.	Óvodánk nevelési filozófiája, küldetésnyilatkozata, értékrendje	8.
I.3.	Gyermekkép – óvodakép – pedagógus kép	9.
I.4.	Pedagógiai programunk célja	10.
I.5	Az óvodai nevelés feladatai	11.
I.5	Az egészséges életmód alakítása	11.
I. 5	Gondozás	12.
I. 5	Testápolás	12.
I. 5	Öltözködés	12.
I. 5	Étkezés	12.
I. 5	Mozgás, edzés	12.
I. 5	Pihenés-alvás	13.
I. 5.1.	Az egészség védelme, edzése, óvása, megőrzése	13.
I. 6.	Az érzelmi, erkölcsi és a közösségi nevelés	14.
I. 7.	Anyanyelvi - értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	17.
II.	Óvodánk tevékenységi rendszere	21.
II. 1.	Játék	21.
II. 1	Gyakorló játék	22.
II. 1	Szimbolikus-szerepjáték	22.
II. 1	Konstruáló játék	23.
II. 2.	Munka jellegű tevékenységek	23.
II. 3.	Tevékenységekben megvalósuló tanulás	25.
II. 3. 1.	Verselés, mesélés	26.
II. 3. 2.	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	27.
II. 3. 3.	Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	28.
II. 3. 4.	A külső világ tevékeny megismerése	29.
II. 3. 5.	Matematikai tapasztalatszerzés	30.
II. 3. 6.	Mozgás	31.
III.	Eszközrendszerünk	33.
IV.	Óvodai ünnepeink, hagyományok	35.
V.	Személyiségfejlesztő-tehetséggondozó tevékenység	37.
VI.	Óvodánk írásos dokumentumai	39.
VII.	Tervezés	40.
VII.1.	Egyéni fejlesztési terv	41.
VIII.	Az óvodába és az iskolába lépés feltételei	44.
IX.	Az óvodai élet megszervezése	46.
IX. 1.	Tevékenységek és időtartamuk	46.

IX. 2.	Hetirend	47.
IX. 3.	Csoportok szervezése	49.
X.	Kapcsolatrendszerünk	50.
X.1.	Óvoda-család	50.
X.2	Fenntartó szervekkel	51.
X.3.	Óvoda-iskola	51.
X.4.	Közművelődési intézményekkel	51.
X.5.	Egészségügyi szervekkel	52.
X.6.	Szakmai szervekkel	52.
XI.	Sajátos feladataink	53.
XII.	Továbbképzések	53.
XIII.	Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelése	54.
	Kertészszigeti Tagintézmény Pedagógiai Programja	64.
XIV.	Érvényességi nyilatkozat	77.
	LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	78.

ÓVODAI NEVELÉSÜNK RENDSZERTÁBLÁJA

I. BEVEZETÉS

TÖRVÉNYI MEGFELELTETÉS

Programunk a 363/2012. (XII.17.) számú Kormány rendelet értelmében, az Óvodai nevelés országos alapprogramja alapján készült, módosítását az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Kormány rendelet módosítása és szervezeti átalakítás tette szükségessé, amely 2018. szeptember 1-jén lép hatályba.

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 30/2012. (IX. 28.) EMMI rendelet az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések és az integrációs rendszerben részt vevő intézmények és az ezen intézményekben dolgozó pedagógusok 2012. évi támogatásáról
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve
- 22/2013. (III. 22.) EMMI rendelete az egyes köznevelési tárgyú miniszteri rendeletek módosítása

I. 1. Helyzetkép az óvodáról

Óvodánk Bucsa központjában, közvetlenül a főút mellett helyezkedik el. Bucsa hátrányos, perifériás kis község Békés megye északi részén. Fenntartó szervünk Bucsa és Kertészsziget Önkormányzat Napközi Otthonos Óvoda Intézményfenntartó Társulása.

A családok életkörülményei- a szülők iskolázottsága, jövedelemszintje, lakáskörülményei- az anyagi viszonyokat, életvitelt tekintve változóak.

A családok többsége nehéz anyagi körülmények között él, a szülők nagy százaléka munkanélküli, ritka, ahol két kereső van. Többen vállalják a nagycsaládot jövedelempótlás céljából. A munkanélküliség nem mindig előny, sőt tapasztalataink, felméréseink szerint a gyermekek nevelése szempontjából egyre inkább hátrány. A szülők egy része nevelési gondjaikat, a gyermekekkel való foglalkozást áthárítják az óvodára. A gyermekek szociokulturális családi háttere igényli, az óvodában dolgozók szociális érzékenysége pedig lehetővé teszi a családi, s talán a megszokottnál erősebb óvoda-szülői ház együttműködését. Óvodánkban 2000-ben és 2008-ban 1-1 csoportot megszüntettek, a gyermeklétszám csökkenése miatt. A megüresedett termeket tornaszobává illetve alvós teremmé alakítottuk át.

Óvodánk három csoporttal működik. A szakmai munkát 6 óvodapedagógus látja el, mindenki főiskolai végzettséggel rendelkezik. A pedagógiai munkát segítő személyzetünk - 3 fő dajka és 1 fő pedagógiai asszisztens.

Nevelőtestületünk egységes, mindnyájan itt élő helyi lakosok vagyunk.

Nevelőtestületünkre jellemző: a közvetlen, nyílt, őszinte munkakapcsolat, a gyermekközpontú, gyermekszerető, demokratikus magatartás. A pedagógiai munkát segítő dolgozók szakképzettek, így megfelelő hozzáértéssel segítik a munkánkat.

Csoportszobáink tágasak, világosak, jól berendezettek. Minden csoportban megfelelő játék, tornaszer áll a gyermekek rendelkezésére. Mindkét óvodai részhez (rég-, -új) egy-egy játszó udvar tartozik. Mindkét udvari részen fa és néhány fém játék, árnyas helyek biztosítják a lehetőségét annak, hogy a gyermekek nagyfokú játék és mozgásigényét kielégítsük.

2002 szeptemberétől folyamatosan alakítjuk, fejlesztjük a tálalókonyhát a HACCP élelmezés higiénia követelményeinek való megfeleléshez.

I. 2. Óvodánk nevelési filozófiája, küldetésnyilatkozata, értékrendje

Nevelési filozófiánk

A gyermekek

- Intenzív fejlesztése jól szervezett tevékenységekkel, nevelői segítséggel.
- Életre való felkészítése- a gyermekek alapvető tevékenységére, a játékra építve.

Küldetésnyilatkozat

- Azonosulunk a programunk alapelveivel, feladataival, céljaival.
- Megteremtjük óvodánkban a gyermekeknek a családi, biztosságot nyújtó, esztétikus környezetet.
- Legfontosabb számunkra a játszó gyermek tisztelete, szeretete.
- Tisztelettel és figyelemmel fordulunk a szülők felé.
- Figyelmet fordítunk az egyéni különözöséget, a máságot elfogadó óvodai légkör megteremtésére.
- Képviseljük mindazt, ami szép, esztétikus és művészi értékű.
- Példát mutatunk a beszédben, magaviseletben, szeretetben.
- Bízunk egymás tudásában, figyelünk egymásra, munkánkat hittel és meggyözödéssel végezzük.
- Bízunk abban, amit közösen tervezünk, meg tudjuk valósítani.

Értékrendünk

- A gyermekek szeretete, tisztelete, megbecsülése, ennek éreztetése.
- A különözöségek elfogadása, tisztelete.
- A játék érzelem gazdagító személyiségfejlesztő kohéziós erejét sikerült megismertetni, majd elismertetni a szülőkkel.
- Egészséges életmódra, környezetbarát szemléletmódra, kommunikációs kultúra elsajátítására való nevelés.
- A derű, a vidámság, a kulturált viselkedés, nyitottság, bizalom, empátia, tolerancia.

I. 3. Gyermekkép, óvodakép

Gyermekkép

A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet kialakítása által elemi viselkedési formát ismerő, jól tájékozódó gyermekek nevelése, biztosítva minden gyermek számára, az egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelést a meglévő hátrányok csökkentésével, mindenféle előítélet háttérbe szorításával.

Óvodakép

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

Az óvoda a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.

Gondoskodik a gyermeki szükségletek kielégítéséről:

- érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről
- a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról
- a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységekről különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékról
- egyéni képességeihez igazodó műveltség tartalmakról, emberi értékek közvetítéséről
- szeretetteljes, családi kapcsolat kiépítése, amelyben a gyermeki játék elsődlegességét hangsúlyozzuk.
- az óvónő elfogadó, segítő, támogató attitűdje modell követése révén- a feltételrendszer és tevékenységek tudatos befolyásolásával a gyermeki személyiség kibontakozásának segítése.

Pedagógus kép

Az óvodapedagógusok a nevelés kulcsszereplői. A pedagógusok és az ő munkájukat segítő alkalmazottak a gyermekek megismerésére törekszenek, a gyermekek egyéni fejlődésének figyelembe vételével alkalmazzák a differenciált tanulásszervezési eljárásokat, tanulásszervezési módokat, formákat. Segítő, irányító, szervező, értékelő tevékenységük arra irányul, hogy a gyermekek kompetenciái kialakuljanak, fejlődjenek. Tapasztalatszerzésre, tevékenységre számtalan teret biztosítanak a nevelési folyamatban. Jellemzőjük a szakmai innovációs készség, a reflektivitás, az

adaptivitás, az együttműködő képesség, az empátia, tolerancia, a játékoság, kreativitás, gyakorlatiasság, tevékenység központúság.

I. 4. Az óvodai nevelés célja

Célunk: Óvodai nevelésünk célja, hogy a családi nevelést kiegészítve a különböző szociális háttérrel rendelkező óvodáskorú gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődését elősegítsük az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembe vételével.

Ezen belül:

- A gyermekek társadalmi életre való felkészítése tevékenységek folyamatában.
- Egyéni képességek sokoldalú fejlesztése a gyermeki szabadság biztosítékával, tevékenységek által.
- A gyermekek irányítása, segítése a követelmények, feladatok megvalósítása érdekében, személyre szabott pozitív értékeléssel.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek és az ép gyermekek közötti interakció.
- Integrációs és képesség kibontakoztató felkészítés.

I. 5. Az óvodai nevelés feladatai

Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- *az egészséges életmód alakítása,*
- *az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,*
- *az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.*

Az egészséges életmód alakítása: Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Biztonságos, egészséges óvodai környezet megteremtése, az udvar, a csoportszobák, berendezési tárgyak, játékok folyamatos bővítése.

- *a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;*

- *a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;*
- *a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;*
- *a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;*
- *az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;*
- *a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;*
- *a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;*
- *megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.*

Optimális az életkornak megfelelő óvodai életritmus kialakítása, figyelembe véve az otthonról hozott pozitív szokásokat, negatív szokások folyamatos megszüntetésére való törekvés.

Gondozás: A napi életritmus, a rendszeres, megszokott időben végzett tevékenységek összhangjának megteremtése az életkor figyelembe vételével.

A 3-7 éves gyermek komfortérzetének kielégítése. Megfelelő gyermek-felnőtt kapcsolat. Az önkiszolgáló tevékenységek folyamatos gyakoroltatása- énkép önállóvá válásának segítése.

Testápolás: *Fektessünk hangsúlyt a családi és óvodai gondozási szokások összehangolására. Alakuljon ki a gyermekekben a tisztaságigényük.* Mosakodás, WC-zés, fogmosás, zsebkeendő használata. A szokások helyes irányú fejlesztése. Az óvónő készítse a gyermeket szükségleteinek, kívánságainak jelzésére, szóbeli kifejezésére.

Öltözködés: Szülővel való együttműködés alapján legyen mindig összhangban az időjárással, ajánlatos a hőmérsékleti változások ellensúlyozására a többrétegű öltözködés.

Étkezés: A gyermekek étkeztetését a központi konyhájáról szállítják. Az óvodában tálaló konyhánk van, innen adagoljuk az enniivalót.

Mi a kulturált étkezés feltételeit biztosítjuk: asztalterítő, dupla teríték, evőeszközök. Az étkezés megszervezése, lebonyolítása fontos gondozási feladat.

Elegendő időt kell biztosítani az egyes korosztályok igényének figyelembe vételére. Ismerjék és tudják megnevezni az ételek nevét.

Mozgás, edzés: A mozgásigény kielégítését és fejlesztését szolgálják a spontán vagy szervezett formában, teremben és a szabadban végezhető különböző mozgásos tevékenységek. Az óvónő feladata a változatos mozgásformák megteremtése, mozgásos tevékenységek szervezése, minden gyermek számára. (Séták, kirándulások). A gyermekek mozgásigényének kielégítését biztosítják a csoportszobában lévő tornaszerek, a tágas udvar, az ott lévő fajtékok.

A napirenden belül a napi levegőzésnek egész évben helyet adunk, mivel a szabad levegőn való tartózkodás növeli a gyermekek ellenálló képességét.

A nyári nagy melegben- az alvás megkezdése előtt-zuhanyozással segítjük elő a gyermekek pihenését.

Pihenés-alvás: Elalvás előtt a csoportszobákat szellőztetjük. A folyamatos levegőcsere biztosítása. Alvás előtt minden korcsoportnak óvónői mese van.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek tudnak önállóan tisztálkodni, a tisztálkodási eszközöket megfelelően használni, fogat mosni.
- Köhögéskor, tüszentéskor, orr kifújásánál megfelelően használják a zsebkendőt.
- Önállóan öltözködnek, vetkőznek.
- Igénylik étkezésor az esztétikus terítést, étkezés közben kulturáltan viselkednek, az evőeszközöket helyesen használják.
- Kialakul bennük a környezetük tisztaságának igénye, figyelnek nemcsak a saját holmijukra, hanem a csoportszoba, öltöző, mosdó rendjére is.
- Mozgásuk összerendezetté válik.

5.1. Az egészség védelme, edzése, óvása, megőrzése:

Az élet és az egészség az embernek semmi mással nem pótolható, alapvető értéke, nélküle sem egyéni, sem társadalmi lét, sem kultúra nem valósítható meg. Az egészség megszerzése, fenntartása és fejlesztése ezért az egyén, illetve a közösség egész életén át az élethez, a sikeres önmegvalósításhoz és a társkapcsolatokhoz szükséges feladatát képezi. Az egészséges életmódra nevelés mai életünkben felértékelődött, fontossága hosszú távon meghatározza a felnövő gyermekek önmaguk által kialakított életstílusát. Az egészséges életmód magában foglalja a környezettel való harmonikus együttélést, a természet

szerepét és védelmét. A gyermek az egészséges életmódra vonatkozó ismereteit és magatartásmintáját a családból hozza magával az óvodába.

Az egészségterv és egészséges életmódra nevelés céljai

- Az egészséges életvitelhez szükséges szokások kialakítása,
- Az egészség megőrzésére, óvására, az egészséges állapot megbecsülésére nevelés,
 - A gyermekek felkészítése a tágabb szociális környezet káros hatásainak kivédésére.
 - Egészséget segítő környezeti feltételek kialakítása
 - Az egészségügyi ellátás megelőzési szerepének hangsúlyozása

Kiemelt feladat:

- lelki egészség elősegítése: érzelmi biztonság nyújtását, értelmi fejlesztést
- pszicho-higiénés egészségvédelem: a szellemi és a fizikai terhelés egyensúlyának fontossága, a gyermek problémáinak értő meghallgatása, megszegyenítéstől tartózkodás, szükségletek intimitása, rendszeresség és rugalmasság egyensúlyának, harmóniájának megteremtése, nyugodt, siettetés nélküli játék és munkatevékenységek feltételeinek biztosítása
- a szociális kapcsolatok harmonikus fejlesztése: optimális környezet biztosítása, helyes viselkedési módok elsajátítása, elfogadó-befogadó attitűd a pedagógusok és nevelőmunkát segítő alkalmazottak részéről
- a napi életritmus kialakítása, önmagunkkal szembeni felelősségérzet kialakítása
 - tudatos, rendszeres mozgásfejlesztés: a motoros képességek, a mozgáskészségek fejlesztése, fizikai erőnlét fokozása
 - a környezetvédő-óvó szokások kialakítása, fejlesztése
 - szomatikus pedagógiai feladat a testedzés megkedveltetése: az edzés, a sport iránti igény kialakítása, a kötelességtudat fejlesztése
 - gyermeki személyiség védelme: veszélyeztető környezeti, társadalmi hatások felismerésének segítése, preventív tanácsok adása azok kivédésére, elhárítására.

I. 6. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. Mindezt szükséges, hogy

- *a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék;*

- az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze;
- az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek;
- az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.

A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás és normarendszerének megalapozása.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutakozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet töltsön be.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

A szeretet és kötődés képességeinek fejlesztése-folyamatos beszoktatás elfogadtatása.

A folyamatos beszoktatás alapelve: érzelmi biztonság kialakítása, kiegyensúlyozott, szeretetteljes, családi óvodai légkör megismertetése a gyermekkel és szülővel. A beszoktatás meghatározza a gyermekek óvodához kötődő érzelmi viszonyát. Biztosítjuk, hogy a gyermek a szülővel együtt ismerkedjen az óvodával, az óvoda dolgozóival. A beszoktatásban az adott csoportban dogozó felnőttek tevékenyen részt vesznek, a csoportvezetővel gondosan megtervezik azt. A gyermekek elhozhatják kedvenc játékaikat, tárgyaikat, melyek fokozzák biztonságérzetüket.

Az óvodába érkezés előtt az új gyermekeknél az óvodapedagógusok családlátogatást végeznek, ekkor felveszik a részletes anamnézist a gyermekről, mely a későbbi egyéni fejlesztési tervhez szükséges. A beszoktatás ideje alatt megismertetjük a gyermekeket a csoportszobában, az udvaron található

különböző játékszerekkel, s azok használatával. Felhívjuk figyelmüket a mozgásfejlesztő, egyensúlyfejlesztő játékokra, azok baleseti lehetőségeire, kihasználva ezek nyugtató, feszültségoldó hatását.

Óvodába érkezésre a csoportszobákat, folyosót dekoráljuk, meleg, érzelmi támaszt nyújtó barátságos környezetet alakítunk ki, ahol segítjük, hogy ötletei, elképzelései, élményei érvényesülnek.

Az új gyermekekből szerveződő csoportban az óvónő 1 hétig lehetőség szerint a gyermek érkezésétől, távozásig a csoportban tartózkodik. Az óvónő mondókákkal, mesével, dalokkal, bábokkal, elfogadó szeretetteljes kapcsolatot alakít ki. A bátortalan, félénk gyermekekre odafigyelve bátorítással, ötletekkel segítjük előrehaladását, örülve apróbb sikereinek.

Bármely életkorban történik a beszoktatás: a tapintat, a törődés a tolerancia, a szeretetteljes kapcsolat az óvoda minden dolgozójával szemben követelmény. A beszoktatás ideje alatt a tervezett szokások alakítását sok érzelmi megerősítéssel, játékosan gyakoroltassa az óvodapedagógus, bevonva ebbe a munkába a dajkát is. A családi légkör alakítása segíti a társas kapcsolatok alakulását, melyhez az óvodapedagógus sokszínű tevékenykedést, cselekvést tervez és szervez. Ahol lehetősége van a gyermekeknek érdeklődésüknek megfelelő játékot, tevékenységet választani, melyben egyéni és csoportos élményei felszínre kerülhetnek.

A mások iránti tisztelet, megbecsülés érzésének fejlesztése-születésnapok, névnapok ünneplése.

Az élmény befogadás, érzelmek kifejező képességének fejlesztése- ünnepek szervezése, ajándékok készítése.

Az ösztönök és az érzelmek irányításának fejlesztése- egyéni sajátosságok alapos ismerete, empátia.

Az érzelmi zavarok tompítása-társak, felnőttek megértő magatartása.

Biztonságos nyugodt, félelemmentes óvodai mindennapok biztosítása, ahol lehetőség adódik a gyermek-gyermek közötti, valamint a gyermek-felnőtt közötti minél gyakoribb kontaktus megteremtésére.

A felnőttekkel és társakkal kapcsolatos viselkedési szokások alakítása, azok gyakorlása, természetes szituációkban.

A gyermek csoporton belül az együttműködés, együttjátzás, az együttdolgozás képességeinek kialakítása, gyakorlása.

A gyermekek erkölcsi tulajdonságainak-önzetlenség, együttérzés, segítőkészség, figyelmesség-akarátának, önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának fejlesztése.

A konfliktus kezelésének gyakorlása, kompromisszum készség megismertetése.

A társakért, a csoportért érzett felelősségérzet alakítása.

A gyermekeket arra nevelni, hogy toleranciát, megértést tanúsítsanak társaik irányában- különbözőségek elfogadása, tisztelete.

A demokratikus szabályok betartásának gyakorlása.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Együtt éreznek társaikkal, érdeklődnek egymás iránt.
- Érdekli őket társaik mondanivalója, munkája, bekapcsolódnak társaik tevékenységébe.
- Természetessé válik a közös tevékenység, örülnek a közösen elért sikereknek.
- A vállalt tevékenységért felelősséget érznek.
- Konfliktus helyzetekben tudnak egyezkedni.
- Képesek együttműködni a feladat elvégzésében, elfogadják a tennivalóktól függő alá,- fölé - és mellérendelt viszonyokat.
- Ragaszkodnak óvodájukhoz, felnőttekhez, gyermekekhez.
- Igényükké válik a helyes viselkedés, cselekvés szabályainak betartása.
- Tisztelettel viselkednek felnőttekkel szemben. Szeretettel fogadják a csoportba érkező vendégeket.
- Szívesen segítenek felnőtteknek, társaiknak.

6.1. Hitélettel történő ismerkedés

Az óvoda biztosítja a szülő kérése alapján a gyermek számára az egyházak által szervezett fakultatív hit-és vallásoktatást. A hitoktatás nem zavarhatja az óvodai életet, a nevelés folyamatát. Az óvoda biztosítja a tevékenységhez szükséges feltételeket. Az óvodában tiszteletben kell tartani a gyermekek, szülők, alkalmazottak lelkiismereti és vallásszabadságát.

Év elején történt felmérés alapján, a szülők igénye szerint hitoktató vezetésével heti egy alkalommal történik a tevékenység. (13 – 14 óra között)

I. 7. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére,

megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

Az anyanyelvi nevelés célja:

- Az anyanyelv ápolása, a szép magyar beszéd elsajátítása a különböző tevékenységek során.
- A gyermek életkorának és ismereteinek megfelelő szókincsrel, tiszta ejtéssel, összefüggően, anyanyelvünkre jellemző mondatalkotással legyen képes beszélni.
- A verbális és a nonverbális jeleket használja.

Az anyanyelvi nevelés a gyermekek egésznapos tevékenységének szerves része legyen. Nagyon lényeges a megfelelő gyermek-felnőtt kapcsolat kialakítása, ahol lehetőség adódik a kommunikációs helyzetek kihasználására, a készség fejlesztésre,- hangleadás, beszédritmus, beszédképesség, metakommunikáció-.

A gyermekek szókincsének, kifejezőképességének folyamatos alakítása, az otthonról hozott pozitív beszéd kultúra erősítése, a negatívumok visszaszorítása.

A beszédhibák időben történő felfedezése és megfelelő javítása, korrigálása.(Az iskolának, óvodának saját logopédusa van.)

A beszélőkedv fejlesztése, meghallgatni a gyermekeket, s arra nevelni, hogy élményeit, tapasztalatait bátran mondja el.

A beszéd fegyelem folyamatos alakítása, társaikat, felnőtteket képessé váljanak meghallgatni. A gyermeki kérdések megválaszolása nagyon lényeges, beszédfejlődésük, érzelmi, értelmi fejlődésük, kapcsolatteremtés és a jó óvodai közérzet elmélyítésére.

Beszélgető kör: Napjainkban a gyermekek egyre erősebben igénylik a rájuk figyelmet, a beszélgetéseket.

A beszélgető kör a nap folyamán bármikor kialakítható, kezdeményezhető az óvodapedagógus által, mely lehet: a tevékenységek kísérője, célirányosan kezdeményezett módszer, a beszélgetés (beszélgetés) eszközével a pedagógiai szituációk közös megoldását kereső technika, a gyermeki gondolkodás, kreativitás kifejezője.

7.2. Értelmi fejlesztés

Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára – mint életkori sajátosságra –, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken

keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás – alkotóképesség – fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

Az értelmi nevelés változatos tevékenységeken keresztül, elsődlegesen a gyermek játéka által valósuljon meg.

A gyermekek megismerési vágyának, belső szükségleteinek, kíváncsiságának, sokoldalú érdeklődésének kielégítése. A valóság megismertetése, külső inger, komplex ismeret feldolgozással élmény, tapasztalat, sokrétű kapcsolat a környezettel, munkaélmények által sikerélmények gyakoriságával történjen. Mindezeket a felnőtt támogató, megengedő attitűddel segítse.

Értelmi képességek fejlesztése-érzékelés, észlelés, emlékezet, képzelet, gondolkodás változatos motivációkkal való fejlesztése.

A gyermeki érdeklődésnek megfelelő tevékenységek biztosítása.

A gyermekek önállóságának, figyelmének, kitartásának, pontosságának, feladattudatának fejlesztése.

Olyan tapasztalatok szerzéséhez segítségnyújtás, amelyben saját teljesítő képességét megismerheti a gyermek.

Az ingerszegény környezetből óvodába kerülő gyermekeknél a viselkedés kultúra terén mutatkozó hiányok pótlása, vagyis hatékonyabbá tenni az általános viselkedési és magatartási kultúra fejlesztését.

A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése, a beszédhelyzetek tudatos kihasználása.

Az óvónő kommunikációja, tartalma gondolkodásra ösztönző és érzelmeket aktivizáló legyen, mert ez tapasztalásra, cselekvésre ösztönzi a gyermekeket, és intellektuális élményt eredményez a megismerés folyamatában.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek kapcsolatot tudnak teremteni beszédhelyzetekben és ismerik a helyzetnek megfelelő viselkedési formákat.
- Tapasztalataikat, élményeiket el tudják mondani.
- Tisztán, érthetően beszélnek, jól ejtik a hangokat.

- Értelmileg, érzelmileg elfogadják és követik az óvónő kéréseit, útmutatásait.
- A különböző tevékenységi formák-játék, munka, tanulás- által megkívánt magatartási formát önként vállalják.
- Figyelmesen, türelemmel hallgatják meg az óvónő és társaik közlését, kérdését.
- Tapasztalataik, ismereteik, során bővült szókincsüket használják.
- Felfogják, megértik az óvónő alapvető metakommunikatív jelzéseit-elismerés, nem tetszés, öröm, szomorúság, biztatás stb.

I.8. Óvodapedagógusaink feladata

- a gyermeki aktivitás, motiváltság, kíváncsiság ébrentartása és kielégítése,
- kreativitás előtérbe helyezése, kialakítása, fenntartása,
- az ismertek tapasztalati úton történő megszerzése, komplex tevékenységek által,
- megfelelő életvitel, egészséges életmód iránti igény alakítása (életvitel, napirend, mozgásigény kielégítése),
- anyanyelvi nevelés az egész óvodai életet áthatóan,
- környezettudatos viselkedés megalapozása.

I.8.1. Az óvónő és a dajka együttműködése

Az óvodai nevelésben a dajkák pedagógiai munkát segítő funkciója, az óvodapedagógusokkal való együttműködésüknek szerepe a gyermek egyéni szükségletein alapul. A nevelés hangsúlyos, nélkülözhetetlen segítője az egész napos óvodai nevelés során. Ahhoz, hogy a nevelési folyamatban a dajka közvetlenül és tevékenyen részt vehessen, tájékozottnak kell lennie az óvoda és az óvodapedagógusok nevelési elképzeléseiről, módszereiről.

II. Óvodánk tevékenységi rendszere

II. 1. Játék

Célunk: Az óvodai életben, mint a legfontosabb tevékenységi formában, a gyermeki játék kibontakoztatása, az élmények gyakori átélésével a szabad önkifejezés, kezdeményezés, kreativitás fejlesztése.

A gyermek legfontosabb tájékozódó, kreativitásukat fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenysége. A játék útján ismerkedik a világgal, tárgyakkal, a valóság jelenségeivel, eseményeivel, így hatással van értelmi képességeinek fejlődésére. Ezért rendkívül fontos, a nyugodt légkör biztosítása, cselekvésre inspiráló, a gyermek kíváncsiságát felkeltő, esztétikus, harmóniát sugárzó környezet kialakítása. A játékban válnak közelivé és elfogadhatóvá a viselkedési szabályok. Lehetőség adódik a szabályok megértésére, a helyes magatartási formák gyakorlására. Nagyon lényeges a napirenden belül elegendő idő biztosítása a különféle játékfajtáknak –életkornak megfelelően.

Az egyéni élményeken túl a közös élményszerzési lehetőségek kihasználása a játék továbbfejlesztése céljából. Viselkedési szabályok gyakorlása a játék folyamatában. Ötletek, lehetőségek kreatív együttműködést fejlesztő helyzetek teremtése a játékhoz, sokféle kiegészítő készítése.

A gyermeki játék tiszteletben tartása. Negatív játék, - agressziót, félelmet keltő viselkedés, - folyamatos megszüntetése. Az óvónő tudatos jelenléte, indirekt irányítása biztosítja a játék önkéntességének szabad választását, szükség esetén bekapcsolódás a játékba, együttjátszani a gyermekekkel.

Konfliktusmegoldó képesség, szabálytudat folyamatos alakítása.

Gyakorló játék: Kiindulópontja a véletlen mozgásból, cselekvésből fakadó siker, amely újra és újra ismételtetésre készíti a gyermeket, s számára ez örömet okoz. Nagyon fontos a megfelelő mozgástér, játékszer, eszközök, anyagok biztosítása, melyek alkalmasak a gyermekek mozgásigényének, manipulációs vágyának kielégítésére. Az óvónő figyelve a gyermekek játékát ötleteivel segítse, hogy játékaik folyamatosan fejlődjenek a gyakorló játékból a szerepjátékig.

Szimbolikus-szerepjáték: A leggazdagabb lehetőségeket nyújtó játékfajta, mely a gyakorló játék keretein belül bontakozik ki. Az óvónő segítse a gyermeket, hogy a játékaik, egyéni képességeinek legfejlettebb szintjén bontakozhassék ki. Gondoskodják arról, hogy a gyermekek biztonságban érezhessék magukat.

Magatartásával – mint ”modell” - segítse a gyermek szereppel történő azonosulási vágyát. Megfelelő eszközök biztosításával a tevékenységet személyes példaadással biztosítsa az óvónő. Ismerjék meg a gyermekek a különböző anyagok, eszközök használatát, az egyszerű technikai fogásokat, segítsenek a játékok megjavításában.

A játéknak egyaránt szerves része a bábozás, dramatizálás, melyen keresztül tükröződnek a gyermekirodalmi élményei, kiegészülve hangulatukkal,

kreativitásukkal, fantáziájukkal. Ehhez gondoskodják az óvónő különféle eszközökről, jelmezekről, szerepeket jelző kellékekről.

Biztosítsa a gyermekek részére, hogy a mesék hőseinek tettét, a szereplő mondanivalóját, mozdulatait a gyermekek saját elgondolásuk alapján játsszák el. A bábjátékból adódó élmények feldolgozására biztosítsanak lehetőséget a tevékenységek során. Használják ki a bábjáték sokszínűségét. Az óvónői bábjátékot, ahol a gyermekek, mint nézők vesznek részt, s a gyermekek bábjátéka óvónői segítséggel. Segítse a gyermekek bábkészítő tevékenységét, és az oldott kötetlen légkörben történő bábozást.

Konstruáló játék: Segítse az óvónő a gyermekeket, hogy megismerjék a különböző építő és konstruáló elemeket, képesek legyenek ezekkel elmélyülten játszani. Ismertesse meg a gyermekekkel az összerakosgatás, a szerkesztés örömeit. Késztesse a gyermekeket arra, hogy az elemekből a valóság tárgyaihoz, egyszerű modellekhez hasonlót készítsen, és képessé váljanak a különböző anyagok, eszközök kombinált alkalmazására is.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A változatos játéktevékenységek gyakorlásával fejlődik önismeretük.
- A játék örömforrás számukra, képesek arra, hogy egy-egy játék témát hosszabb ideig játszanak.
- Kialakul az együttjátszás igénye.
- Alkalmazkodnak egymáshoz, a játékszabályokat betartják.
- Vállalkoznak egy-egy problémahelyzet megoldására.
- Kialakulnak a baráti, társas kapcsolatok, segítenek egymásnak.
- Szerepeket vállalnak, s annak megfelelően viselkednek.
- Saját elképzeléseik szerint próbálnak játék eszközöket készíteni, s játékaikban használják azokat.
- A játékaiban olyan tulajdonságok, magatartási formák alakulnak, melyek későbbi életükben meghatározóak lesznek.

II. 2. Munka jellegű tevékenységek

Célja: A munka megszerettetése, annak minél jobb elvégzésére irányuló törekvés. Olyan szokások, készségek, tulajdonságok kialakítása, amelyek pozitívan befolyásolják a gyermek munkavégzését.

Az életre való felkészítés nem nélkülözheti a munkalehetőségek kiaknázását nevelési folyamatunkban. A munka az óvodás gyermek számára önként és örömmel végzett aktív tevékenység. A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással.

Minden korcsoportban olyan munkalehetőség biztosítása, melyet önkéntesen, önállóan, kedve és képessége szerint végez a gyermek.

Az állandóság, folyamatosság, fokozatosság, gyermeki aktivitás biztosítása.

A közösségi kapcsolatok a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

Örömmel, szívesen végezze el az önmagával kapcsolatos tevékenységet és a társai érdekében végzett munka jellegű tevékenységet is. A gyermek számára megfelelő munkaeszközök, biztosítása, az eszközöknek helyet, ahol a gyermekek elérhetik és használhatják azokat. A munka jellegének, a gyermek egyéni fejlettségének megfelelő konkrét, reális, vagyis saját magához mérten fejlesztő értékelés, amely segíti a gyermek önértékelésének alakulását, igény szintjének növekedését.

Az óvodáskor végéig legyen jelen az önkiszolgáló tevékenység, de ismerkedjenek meg a csoport érdekében végzett naposi feladatokkal, alkalmoszerű munkával és a környezettudatos viselkedés megalapozását segítő (falevelek összegyűjtése, komposztálása, szelektív szemétyűjtés, télen a madarak etetése) munkával is. A naposok kiválasztásának módját mindig beszélje meg az óvónő a gyermekekkel. Szokások alakítása, azok tiszteletben tartása. A munka soha ne legyen kényszer a gyermek számára. Egy-egy munkafolyamatot, illetve azok rész mozzanatait mindig ismertesse meg az óvónő a gyermekekkel. A munka és munkajellegű tevékenységeket növekvő önállósággal végezzék a gyermekek, az óvónő fokozatosan bővítse új tennivalókkal azokat.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Az önkiszolgáló munka által fejlődik a gyermekek önállósága, önfegyelme, kitartása.
- Alakuljon ki felelősségérzetük, feladattudatuk, önértékelésük, mások elismerése
- Alakuljon ki a gyermekekben a munkamegosztás, az együttműködés képessége.

II. 3. Tevékenységekben megvalósuló tanulás

A játék motivációs bázisára épüljön, a gyermek képességeinek fejlesztése az óvodáskor végéig játékos jellegű maradjon. Változatos, a gyermek cselekvő aktivitására épülő, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás lehetőségének biztosításával, kielégítve a gyermekek egészséges kíváncsiságát.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás olyan formában történő megszervezése, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja.

A tanulás szervezett formáiban-kötetlen vagy kötött- érvényesüljön a nevelői céltudatosság, a tervszerűség, a pedagógiai önállóság. A gyermekeket egyéni fejlettségüknek megfelelően differenciált feladat adással készítse sokoldalú tevékenységre. Képességbeli lemaradást lehetőség szerint fejlesszen.

A tanulási tevékenység szemléletes helyzetekben cselekvésre, konkrét tapasztalatokra, megfigyelésekre épüljenek, ezáltal lehetőséget teremtve a gondolkodás, a kreativitás, a nyelvi kifejezőmód, a tanulóhoz szükséges beállítódás, feladattudat fejlesztéséhez.

*Az óvodapedagógust a munkavégzése során jellemezze a gyermekeket megnyerő, együttműködésre ösztönző nevelői stílus. Az **ellenőrzés folyamatos és az értékelés egyénre szabott, ösztönző jellegű**, melynek következtében motiváltabbá válnak a gyermekek a tanulási folyamatban.*

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekekben kialakul a körülötte lévő világ megismerésére való igény.
- Olyan magatartás és viselkedési formák alakulnak ki, amelyek képessé teszik őket a továbbhaladásra, (az iskolai tanulásra.)
- Kialakul bennük az igény a kapott feladat sikerrel való megoldására, önellenőrző képességük alakul.
- Kialakul a gyermekek együttműködése,- tudja követni a felnőtt utasításait.

3. 1. Verselés, mesélés

Célja: A gyermekirodalmi alkotások sajátos eszközeivel a gyermekek pozitív személyiségjegyeinek fejlesztése. Az irodalom értékeit, nyelvi szépségeit, a művészetek esztétikumát felfedező és befogadó gyermekek nevelése, műveltségük megalapozása.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat. Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Az érzelmi biztonság megadásának és az anyanyelvi nevelésnek egyaránt fontos eszköze a játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók versek. A mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményt adnak. A mese a gyermek érzelmi-értelmi és erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mesélés, verselés spontán létrejövő lehetőségeinek maximális kihasználása éppúgy, mint a tervezett mese, verskezdeményezés. *A korosztálynak megfelelő irodalmi élmények nyújtásával (népi, klasszikus és kortárs irodalmi művek) az irodalmi érdeklődés felkeltése, a magyar kultúra értékeinek átörökítése, multikulturális nevelés, a szülők nevelési szemléletének formálása. A meséléshez, verseléshez nagyon fontos a kellemes, nyugodt légkör megteremtése (mese sarok).*

A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek szívesen hallgatják a meséket, verseket, történeteket.
- A képeskönyvet megbecsüli, vigyáz épségére.
- Tudnak önállóan mesélni, verselni, történeteket kitalálni, fejlődik fantáziájuk.
- Alkossanak saját verset, mesét, mozgással vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.
- Igénylik a mesélést és a verselést.
- Nő a szülői mesélés gyakorisága.

3. 2. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Célja: Az óvodás korú gyermekek személyiségének formálása, érzelmeinek

gazdagítása, az énekes játékokkal, mondókákkal, a népi gyermekdalok, művészeti értékű gyermekdalok megismertetésével. A gyermekek zenei érdeklődésének felkeltése, közös élmények megújító ének-zenei tevékenységekkel. A gyermekek ösztönös mozgásigényeinek kielégítése, mozgáskultúrájának, értelmi képességeinek fejlesztése, érzelmi életének gazdagítása során.

A gyermekek számára öröm legyen az éneklés, mondókázás, melynek során fejlődik képzeletük, alkotókedvük. A zenei - ritmus és hallásfejlesztési feladatok, a dalanyagokkal való tudatos összehangolása.

A gyermekeknek zenei élményekhez való juttatása, a zenei képességek fejlesztése, éneklési kedv alakítása, a zene szeretetére való nevelés legyen mindig az óvónő legfontosabb feladata. Kövesse a fokozatosság elvét zenei anyag feldolgozásában, a játékok sorrendjében, a zenei képességek fejlesztésében.

A tevékenységek megvalósítása során lehetőséget adunk a néptánc, népi játékok, népzene, népdal és népi hangszerek megismerésére. Az egyszerű tánc lépések és a népi gyermekjátékok iránti érdeklődés felkeltése. A tánc megszerettetése és az esztétikus mozgás képességének fejlesztése.

Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek önállóan, örömmel kezdeményeznek, játszanak dalos, énekes játékokat.
- Ismerik, és helyesen használják, alkalmazzák a zenei fogalom párokat (halk-hangos, magas- mély, lassú-gyors stb.)
- Különbséget tudnak tenni a zenei kifejezések- egyenletes lüktetés, és a dalritmus között.
- Egyszerű, játékos táncmozgásokat kedvvel végeznek.
- Ismerik a népszokásokhoz kapcsolódó dalokat, dalos játékokat.

3. 3. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Célja: A gyermek személyiségének sokoldalú fejlesztése cselekvés útján, az egyéni tapasztalatszerzés, valamint élmények által játékos tevékenységekbe ágyazva.

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épüljön. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

Az óvodapedagógus fontos feladata, a gyermekekben felkelteni az ábrázolás anyagaival, eszközeivel való tevékenységi vágyat. Biztosítson lehetőséget, megfigyeléseik képi és térbeli megjelenítéséhez. Segítse az alkotás, alakítás örömeinek motiválását, a gyermeki aktivitás, kreativitás hangulati, környezeti eszközbeli feltételeinek megteremtését. Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosít.

A gyermeki munkák, technikák tervezésénél vegye figyelembe a gyermekek egyéni fejlődési ütemét, kezűgyességét, eltérő sajátosságait.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Kialakul a gyermekek tér, - forma és színeképzete, ezeket felismeri, megnevezi. Ismeri a különböző ábrázoló tevékenységhez szükséges anyagokat, eszközöket és használja azokat.
- Fejlődik esztétikai érzékenységük, a szép iránti nyitottságuk.
- Beszélgetni tudnak alkotásaikról, - alakul értékítéletük.

3. 4. A külső világ tevékeny megismerése

Célja: A gyermekek szerezzenek minél több tapasztalatot az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetből, mely fokozatosan teremti meg az életkoruknak megfelelő biztonságos eligazodást. Vegyék észre az időjárás, a természet változásait, jellemzőit, a környezet színeit, formáit, szépségét. Adott évszakban kísérik figyelemmel a növények fejlődését, az állatok életét. Az ember tevékenységeit, melyek összefüggnek a természet változásaival.

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti – emberi - tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

A gyermekek érdeklődésének, ismereteinek, tapasztalatainak, megismerési vágyának - folyamatos megfigyelési lehetőségekkel - biztosítása. Élmény anyag folyamatos gyűjtése. Biztosítani kell minden eszközt és lehetőséget a gyermekeknek a természetben való tevékenykedtetéshez, segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

Rendszeres óvoda környéki sétákkal, kirándulásokkal, nemzeti ünnepünkre szervezett játékkal segítjük elő a szülőföldhöz való kötődést.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Ismerik nevüket, lakcímüket, szüleik foglalkozását.
- Ismerik testrészeiket és azok funkcióit.
- Ismerik községünk nevezetesebb intézményeit, épületeit.
- Ismeri és betartja az elemi közlekedési szabályokat, felismeri a közlekedési eszközöket.
- Különbséget tudnak tenni az évszakok, a körülöttük lévő tárgyak között.
- Ismerik a növény, állat fogalmát. Tudják azokat megfelelően csoportosítani. Ismerik a növényápolás és állatgondozás egyszerűbb feladatait.
- Tapasztalataikat, megfigyeléseiket, élményeiket el tudják mondani.
- Felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit.
- Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükséges.

3.5. Környezettudatos magatartás megalapozása

Egészségünket és életünk minőségét nagymértékben meghatározza a bennünket körbevevő természeti és társadalmi környezet minősége. A közösség szemléletformáló erejét kihasználva közvetíthetünk új értékeket és célokat, hogy ezen változtatni tudjunk.

Célunk:

- olyan szemléletet közvetíteni, amely elősegíti, hogy a gyermekek szeretik és tisztelik
- az életet, a kulturális és természeti értékeket, valamint őrzik a hagyományokat.
- pozitívan viszonyuljanak a bennünket körülvevő élő és élettelen, természeti és társadalmi környezethez.
- szokásukká váljon a környezetre figyelő, azt megóvó, a harmonikus együttélésre törekvő magatartás.
- hogy a családok életvitele is környezettudatossá váljon a gyermekek szokásai, viselkedése, ismeretei hozadékaként.

Feladataink:

- A gyerekeket arra ösztönözzük, életkori sajátosságaikra építve, hogy környezetüket egységben szemléljék.
- Modell értékű példamutatásunkkal, kihasználva az óvoda és a környezet által nyújtott lehetőségeket-mintát adunk.
- A csoportszobákban élősarkot alakítunk ki, és azok gondozásába a gyermekeket is bevonjuk.
- Érvényre juttatjuk a tevékenységformák közti komplexitást

A környezettudatos nevelés hatékonyságának érdekében különböző tevékenységeket építünk be az óvodai nevelés mindennapjaiba, hogy a korszerű szemléletmód és viselkedés gyermekeink magatartásának részévé váljon.

- hulladékgazdálkodás (szelektív gyűjtés, komposztáló működtetése)
- takarékoskodás az energiával (villany, fűtés)
- takarékoskodás az ivóvízzel
- kulturált környezet kialakítása és megőrzése,
- madárbarát kertünk gondozása, továbbfejlesztése,
- egészséges étkezés igényének alakítása,
- környezetbarát takarítószer, játékok és munkaeszközök előnyben részesítése,
- optimista életszemlélet preferálása felnőtteknél, kialakítása gyermekeknél,
- megünnepeljük a zöld jeles napokat (Föld napja) és évente egyszer kirándulásra vihetjük a csoportokat),
- a családokat is bevonjuk tevékenységeinkbe

- egészségvédő programok szervezése a gyerekeknek

Várható eredmény óvodáskor végén:

- A gyermekek szeretik, tisztelik és óvják/védik környezetüket.
- Odafigyelnek a szelektív hulladékgyűjtésre
- Takarékoskodnak a vízzel, nem folytatják fölöslegesen
- Részt vesznek a madarak etetésében, növények gondozásában
- Rá tudnak csodálkozni, és felfedezik a természeti és kulturális értékeket
- Örömmel vesznek részt a hagyományőrző tevékenységekben
- Problémamegoldó gondolkodásra törekszenek, hozzáállásuk pozitív
- A Zöld Jeles Napok programjaiban érdeklődéssel, cselekvő aktivitással vesznek részt

3. 6. Matematikai tapasztalatszerzés

Célja: az alapvető matematikai összefüggések felfedeztetése, matematikai tapasztalatszerzés, melynek során a gyermek a világot objektívebben ismeri meg, fejlődik probléma-felismerő és megoldó képessége. Képességfejlesztésről van szó, ahol a tevékenység, az élmény kiemelkedő fontosságú. A gyermekek az őket körülvevő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseit felfedezik, játékos formában megtapasztalják. Segítik a gyermekek spontán és irányítottan szerzett tapasztalatainak feldolgozását, fejlesztik értelmi képességeiket.

A matematikai tartalmú kíváncsiság, érdeklődés kibontakoztatása, matematikai beállítódás, szemlélet megalapozása tevékenységekben. Az iskolakezdéshez szükséges tapasztalatok, részképességek, gondolkodási műveletek, szokások elsajátítása. *Problémalátás, probléma megoldó képesség alakítása, fejlesztése. Összefüggések felismerése, azok megláttatása.*

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Alakul a gyermekek probléma megoldó gondolkodása, megértik, követik a felnőtt kéréseit, utasításait.
- Megfelelően tud tájékozódni térben, síkban. 10-ig tudnak számolni, egyszerű feladatokat megoldani.

- Össze tud hasonlítani mennyiségeket, halmazokat, értik, és helyesen használják az összehasonlítást kifejező szavakat.
- Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat, alakul ítélőképessége, fejlődik tér- sík- és mennyiségszemlélete.

3. 7. Mozgás

Célja: A mozgás megszerettetése, annak megalapozása, hogy mindennapi rendszeres mozgás jó és szükséges. Az óvodáskorú gyermekek szervezetének, testi képességeinek sokoldalú, optimális, egyéni fejlődési különbséget figyelembe vevő arányos fejlesztése.

Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

A gyermekek testi képességeinek, - ügyesség, bátorság, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés folyamatos, rendszeres fejlesztése.

A helyes testtartás, a mozgáskultúra alakítása, fejlesztése, a folyamatos mozgáslehetőségek biztosítása, azok kihasználása. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – fejlődésére.

A gyermekek egyéni teherbíró képességeinek ismeretében lehetőség adás az adott gyakorlatok képesség szerinti elvégzésére.

Az udvari és csoportszobai mozgás lehetőségek összehangolása, egyenletes terhelés koordinálása. Alkalmanként, csoportonként, gyermeki szükséglet szerint zenés mozgások szervezése.

Mindennapos szervezett és szabad mozgás

A mindennapos testnevelés középpontjában a mozgásos játék áll. A mozgásos feladatok, tervezésénél figyelembe vesszük az életkori sajátosságokat, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjét. Játékos mozgásra, spontán vagy szervezett formában, a csoportszobában és szabad levegőn minden nap lehetőséget biztosítunk. Arra törekszünk, hogy a gyermeket olyan mozgásingerek ériék,

amelyek az optimális fejlődésüket elősegítik. Preventív és korrekciós mozgás. Játékidőben történő mozgásfejlesztés. Az óvodánkban sokféle tornaeszköz áll a gyermekek rendelkezésére, amelyek nagy része mozdítható, a csoportszobában és az udvaron egyaránt alkalmazható. A játék során megfelelő helyet, időt, eszközt, élményt biztosítunk a mozgás gyakorlására, mozgásos játékok játszására. Udvarunk változatos, örömteli mozgáshoz ad lehetőséget, kreativitásuk kibontakozhat.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Biztonságosan, bátran mozognak a különböző tornaszereken, jó állóképességekkel rendelkeznek.
- A gyermekek igénylik a szép mozgást, kitartókká válnak.
- Egyéni és csapatjátékok szabályait betartják, sikert, kudarcot megfelelően kezelni tudják.
- Megváltoznak testarányai. Arányosan fejlett, teherbíró lesz. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes.
- Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségleteit kielégíteni.

III. Eszközrendszerünk

Mozgás:

Meglévő eszközeink (csoportszobai):

Tini-condi felszerelés, Gerswiller tornaszer, ugró szekrény, bordásfal, kötelek, szalagok, kendők, botok, karikák, szivacs, babzsák, trambulín, testhenger család, labdák, súlyzók, hullahopp karikák, tornaszőnyeg, tornapad, mászó fal, kígyópálya, füles labda, bújócsó, masszázsszőnyeg, egyensúly deszka

Udvari mozgáshoz: Mozgóhidás csúszdás mászóka, hinta, libikóka, mókuserék, futball kapu, rotikom játék, labdadobáló, rugós lóhere, ugrálókötél.

Külső világ tevékeny megismerése:

Meglévő eszközök:

Minimált készlet, manipulációs táblák, diapozitívek, diaprojektívvetítő, képek, könyvek. Különböző memória játékok formák, logikai játékok, képek állatokról, növényekről, emberekről, évszokról, öltözködésről, Okoskocka-játék család, színes rúdkészlet, állatok világa, mérő eszközök

Ének, zene, énekes játékok, gyermektánc:

Meglévő eszközök:

Óvónői hangszerek-furulya, xilofon, metallofon, trianqulum.

Gyermek hangszerek: dob, ritmusfa, cintányér, Sámándob, csuklósörgő, kasztanyetta, dobverő

Különböző fejdíszek, kellékek.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka:

Meglévő eszközök:

Színes ceruzák, ecsetek, gyurmák, rajzlap, ragasztó, forma kiszűrő, zsírkréta, gipsz kiöntő formák, szövőkeret, pamut, ujjfesték, filcek, gyöngyök, zsírkréta, homok sziget, gombfesték, festékek

A fenti eszközök folyamatos pótlása.

Verselés, mesélés:

Meglévő eszközök:

könyvek, óvónői-gyermek bábparaván, bábuk (kesztyű, ujj, síkbábuk), textil fejdíszek, jelmezek, képek, videó mese filmek, dia képek.

Bábuk, könyvek, (mesés-képe leporellók). Felnőtt szakirodalmi könyvek.

Eszközök folyamatos pótlása

Játék:

Meglévő eszközök:

Minden korcsoportban biztosítani tudjuk a különböző játékfajtákhoz szükséges játék eszközöket. Ezek bővítése, fejlesztése folyamatos.

Játék kiegészítők: autópálya szőnyeg, játéktároló kosarak, homokozó felszerelése.

Költségvetésen kívüli összegből (pályázatok, gyermek-szülő farsang), bővítjük meglévő játék készletünket. Célirányosan törekszünk az udvari sport, és játékeszközök beszerzésére, játék minőségi feltételeink javítására.

A nevelőmunkát segítő egyéb eszközök:

Meglévő eszközök:

Projektor, videó, DVD, pendrive, fénymásoló, óvónői és gyermek számítógép
Vetítő vászon

Ahhoz, hogy működési feltételeink megfelelőek legyenek, egyrészt szükségünk van a meglévő eszközeink továbbfejlesztésére, folyamatos bővítésére, az elhasználódást figyelembe véve.

Az óvodapedagógus használja a modern információfeldolgozási eszközöket:TV, videó,laptop,projektor, fényképezőgép.

A digitális eszközöket (CD lejátszó, projektor, fényképezőgép, vetítövászon, laptop) célszerűen használja.

IV. Óvodai ünnepeink, hagyományok

Óvodai életünk hagyományos ünnepei:

A gyermekek név- és születésnapja: csoportonként közösen köszöntik meg az ünnepelt gyermeket versel, dallal és zenével. Az ünnepelt gyermek megvendégeli a csoport társait édességgel, süteménnyel.

Mikulás (csoportonként): a gyermekek legjobban várt eseménye. A Mikulás csoportonként családi légkörben köszönti az óvodásokat. Minden kisgyermekhez van egy kedves, rövid mondandója és egyenként ajándékozza meg a gyerekeket.

Anyáknapja (csoportonként szülőkkel): Nagy hangsúlyt fektetünk e nap megünneplésére. Csoportonként meghitt családi légkörben verssel, dallal kedveskednek a gyermekek az édesanyákat, nagymamákat és a maguk által készített ajándékkal köszöntik az anyukákat.

Gyermeknap: községi szintű

Évzáró (csoportonként szülőkkel): Hagyományainknak megfelelően május utolsó szombatján a nagycsoportos óvodásaink búcsút vesznek az óvodától. Az évzáró műsort azokból a mesékből-, dalokból-, versekből- játékokból állítjuk össze, amit egész évben tanultunk. Az óvodai évzáró - ballagás községi ünnepség keretében zajlik.

Néphagyományokhoz kapcsolódó ünnepeink:

Advent, Karácsony (óvodai közös): a legszebb, legmeghittebb ünnepünk. Karácsonykor óvodánkban hosszú évek óta fenyőfát állítunk, amit közösen díszítünk fel. A nagycsoportos gyermekek ünnepi műsorral kedveskednek az óvodásoknak és a meghívott vendégeknek. A műsor végén a nagycsoportos gyermekek megkínálnak mindenkit az általuk sütött mézes süteménnyel.

Farsang (óvodai közös-szülőkkel): a családok aktív bevonása az óvoda munkájába, a kölcsönös érdeklődés erősítése, tudatos együttműködésre törekvés. **Húsvét** (óvodai közös): kézműves nap keretében gyermek-szülő közösen készíti az ajándékot.

Nemzeti és egyéb ünnepeink:

Március 15. (óvodai csoportok közös): a gyermekek életkorának megfelelően emlékezünk meg róla. (nemzeti színű zászló, kokárdafestés, verstanulás, rövid történetek mesélése)

Nemzeti Összetartozás napja (június 4.): A gyermekek életkorának megfelelően emlékezünk meg róla (nemzeti színű zászló, verstanulás, rövid történetek mesélése).

Időszakos, adott alkalomhoz kapcsolódó ünnepeink:

Föld napja (április 22.) szervezése csoportonként: Vigyázzunk Földünk tisztaságára! Környezettudatos magatartás megalapozása. A közös tevékenységek során a gyermek szociális képességeinek fejlesztése, feladattudat, feladattartás, tolerancia, együttműködési készség, segítségadás, Ok - okozati összefüggések feltárása, problémamegoldó képesség fejlesztése.

Hagyományaink:

Farsang, gyermek-szülő közös rendezvény

A nagycsoportosok nyilvános évzáró ünnepe. Mindkettőt a község lakossága igényli, mely hagyománnyá vált. Szintén hagyomány a nagycsoportosok júniusi kirándulása a szülővel közösen.

V. Személyiségfejlesztő-tehetséggondozó tevékenység

A képességek kialakulásában elsődlegesek az adottságok, mint örökölt fiziológiai- biológiai tulajdonságok. Ezekre támaszkodva alakulnak az egyén képességei, az állandó gyakorlás, tevékenykedés eredményeképpen. Mivel az adottságok egyénenként eltérőek, a fejlesztő tényező hatására a képességek eltérő szintjei fejlődnek ki minden embernél. A képességek kifejlődésében az öröklődés mellett komoly szerepet játszik a környezet és a nevelés. A képességek rendszert alkotnak, és gyakorlás útján fejlődnek. A fejlődés tulajdonképpen e rendszerek kiépülése és kiteljesedése a gyermekben.

1. Tehetséggondozó Programunk egyik legfontosabb célkitűzése:

A kiemelkedő képességű, kreatív gyermekek felfedezése, személyiségük optimális fejlesztése, komplex személyiségfejlesztés.

2. Feladataink:

- Felismerni a kreatív gyermekeket és gondozni a tehetségcsírákat óvodai keretek között, csoportjukban és kiscsoportos gazdagító foglalkozásokon.
- Ösztönözni, motiválni kreativitásukat.
- Kielégíteni szükségleteiket: megismerési, elfogadási, alkotási vágyaikat.
- Önmagára taláztatás, hogy megbirkózzon a feladatok sokszínűségével.
- Elkallódás elhárítása.
- Harmonikus fejlesztés.
- Segíteni őket a különböző helyzetekben.
- A szülők tájékoztatása, segítése és bevonása a tehetséggondozásban.
- A tehetséges gyermek erős oldalának támogatása.

A gyermek egy-egy területen rengeteg ismeretanyagot halmoz fel. Segítenünk kell, hogy ezeket el tudja mélyíteni. Vegyük körül őket minél több lehetőséggel, amelyekből tanulhatnak: a játék, tárgyi feltételek biztosítása, logikai, szellemi játékok. Erősségein keresztül fejleszteni a képességét és esetleges hátrányait.

Óvodánkban a kreatív, tehetség ígéretes gyermekek fejlesztése kétféle módon történik:

- óvodai csoportjaikban a napi tevékenységekbe ágyazva
- illetve mikro-csoportos, kreativitást fejlesztő „tehetséggondozó” foglalkozások keretében.

Az óvodapedagógusnak az a szerepe, hogy észrevegye a gyermekekben a tehetség ígéretet, kibontakozását támogassa és komplex ismeretekhez juttassa őket. Nagyon fontosnak tartjuk a gyermekek belső motivációját, de a külső motiváció tervezése is elengedhetetlen. Minden gyermeknek, aki a tehetségfejlesztő foglalkozásokra jár, felkínáljuk a szabad választás lehetőségét. Ez azt jelenti, hogy a gyermekek szabadon dönthetnek arról, részt kívánnak-e venni a felkínált foglalkozásokon, vagy nem.

3. A tárgyi feltételek biztosítása a tehetséggondozásban

- Zenei tevékenységekhez sokféle ütős-és ritmushangszer, dallamcsövek, csengettyúk várják a gyerekeket, de kipróbálhatják a furulyát.
- A világ természeti környezetének megismeréshez érdekes változatos eszközöket használhatnak a gyerekek.
- Logikájuk, gondolkodásuk, képességeik fejlesztéséhez változatos fejlesztőjátékok állnak a rendelkezésükre.
- Improvizációhoz, dramatikus-és szerepjátékhoz, bábozáshoz különböző színű és méretű anyagokat, jelmezeket, fej-kesztyű és ujj bábokat, paravánt vehetnek igénybe a gyerekek.
- Ábrázolás-kézimunka tevékenységek gyakorlásához, különböző technikák, anyagok megismeréséhez megfelelő eszközök biztosítása.

Ezeket a tárgyi feltételeket a gyerekek az adott témakör feldolgozása során változatosan használhatják, segítségükkel ismereteiket, készségeiket sokrétűen bővíthetik, fejleszthetik.

VI. Óvodánk írásos dokumentumai

Óvodai Nevelés Országos alapprogramja

A Bucsa Község Napközi Otthonos Óvoda helyi Pedagógiai Programja

Óvodai Integrációs Program

Házirend

SZMSZ

Előjegyzési napló

Óvodai törzskönyv

Felvételi mulasztási napló, étkezés nyilvántartó lap.

Lényeges a naprakész nyilvántartás, pontos adatkezelés.

Az óvodavezető éves pedagógiai terve, mely tartalmazza:

A helyi program kiemelt feladatait, aktuális szervezési, nevelési feladatokat,

Elemzést, értékelést az óvodai csoportok munkájáról, értekezletek tervezéséről,

továbbképzések, önképzések lehetőségeit, helyi bemutatók szervezését.

Csoportnaplók:

Rögzítik a gyermekek adatait, a csoport napirendjét, hetirendjét, a gyermekcsoportok nevelési tervét.

Szokás, szabályrendszer tervezése, értékelése (félévenként)

Tevékenységi rendszer, fejlesztési terve (ütemterv-havonta)

Szervezési feladatok, eseményterv (félévenként)

Egyéni fejlesztési terv

Egyéni fejlettséget feltáró, helyzetelemző, fejlesztési feladatokat tervező dokumentum.

Gyermekek fejlődési lapja

VII. Tervezés

Céljaink, feladataink eléréséhez, megvalósításához mi a feltételeket, lehetőségeket, életszerű helyzeteket biztosítunk a gyermekek számára, hogy önállóan tevékenykedjenek, tudjanak tájékozódni a környezetükben, megismerhessék társaikat, a felnőtteket, meg tanuljanak önállóan differenciálni (pl.: jó-rossz stb.)

Az általános óvodára vonatkozó feladatokból, az óvónők a csoportra vonatkozó részfeladatokat mindig az adott csoportba járó gyermekek egyéni fejlettségéből kiindulva határozzák meg. *A reális feladatok meghatározása érdekében, - hogy honnan induljanak, milyen szinten áll egy gyermek, év elején tájékozási-beszoktatási tervet készítünk, az alábbi szempontok szerint:*

Tájékozási terv szempontjai:

a.) Mennyire önállóak az egészségügyi szokások terén?

b.) A gyermekek beszédkésztsége, beszéd fejlettsége, beszédhibái?

c.) Szociális kapcsolatai társakhoz, felnőttekhez?

d.) Otthonról hozott szokások, magatartásbeli vonások?

Beszoktatási terv szempontjai:

a.) kapcsolatteremtése a felnőttekkel

b.) kapcsolatteremtése társaival

c.) érzelmi életének jellemzői a beszoktatás idején

d.) a csoportszokásokhoz való viszonyulása

e.) viszonyulása az óvoda sokféle tevékenységéhez (játék, mese, ének, mozgás, környezet, stb.)

f.) beszoktatás eredménye csoport szinten

Ezek ismeretében készítik el az óvónők a nevelési terveiket, melyet a csoportnaplóban rögzítenek, félévenként értékelve, s meghatározva a következő időszak feladatait, a gyermekek aktuális fejlettségéhez igazodva. A nevelési tervek alapján készítik el az egyéni fejlesztési tervet. Minden óvónőnek tudnia kell, hogy a csoportjában járó gyermeket, mely területen, hogyan kell fejlesztenie annak érdekében, hogy egyéni képességének megfelelően optimálisan fejlődjön.

Feladatok:

- *A gyermekek folyamatos megfigyelése, megismerése.*
- *Fejlődési ütemének követése.*
- *Lemaradás okainak feltárása.*
- *Egyénhez kötődő feladatok adása.*

VII. 1. Egyéni fejlesztési terv

A gyermekekről óvodába érkezéstől, az óvodából való távozásig fejlesztési tervet készítünk.

A fejlesztési terv egyénre szabott differenciált, mely az adott gyermek aktuális képességeihez, teljesítményéhez igazodik.

Az egyéni fejlesztési terv az alábbiakat tartalmazza:

Anamnézis: A gyermek születési adatait, körülményeit

A gyermek családi és szociális körülményeit.

Képességek:

1. Mozgás fejlettség:

- finommotorika
- nagymozgás
- téri tájékozódás

- testséma fejlettség
2. Beszéd fejlettség:
 - fogalomértés
 - szókincs
 - beszédritmus
 - képolvasás
 - szövegvisztaadás
 3. Értelmi fejlettség:
 - figyelem, megfigyelőképeség
 - feladattudat, feladattartás, feladatvégzés
 - gondolkodási műveletek
 4. Érzelmi-szociális fejlettség:
 - közösségben elfoglalt helye
 - társakhoz, felnőttekhez való viszony
 - akarati, erkölcsi vonások
 - tevékenységekben tanúsított magatartás
 5. Látás-hallás fejlettség:
 - vizuális memória
 - hallási emlékezet

A fejlesztési tervben rögzíteni kell a gyermeknél melyek az erősségek, gyengeségek, mely területen igényel fejlesztést és milyen feladatokkal. A gyermek haladásáról, aktuális fejlődési szintjéről a szülőt minden évben tájékoztatjuk. A tájékoztatás tudomásul vételét a szülő aláírásával igazolja minden alkalommal.

Kiscsoport: november, február, május

Középső csoport: november, február, május

Nagy csoport: november, február

március – az óvodai szakvélemény kiadásakor

Szorosan ide tartozik az egyéni fejlődési lapok vezetése, mely rögzíti a gyermek hol tart éves szinten az óvodáskor végére elérendő követelményszint teljesítésében (sikerkritériumok).

Az óvodából iskolába távozó gyermekekről szakvéleményt adunk ki. A szakvélemények kiadását megelőzi a Diagnosztikus fejlődésvizsgáló rendszer (DIFER) teszt. A vizsgálatok rendje:

1) ÍRÁSMOZGÁS-KOORDINÁCIÓ

1a) társakhoz való viszony

1b) késleltetett utasítás

2) ÖSSZEFÜGGÉS-MEGÉRTÉS

2a) kapcsolatfelvétel

2b) erkölcsi érzék

2c) feladatvállalás

Feladattarás

kitartás

érzelmi viszonyulás

koncentráció

3) BESZÉDHANGHALLÁS

3a) kapcsolatfelvétel

3b) erkölcsi érzék

3c) feladatvállalás

4) KÖVETKEZTETÉS

4a) erkölcsi érzék

4b) feladatvállalás

Feladattartás

5) RELÁCIÓSZÓKINCS

5a) kapcsolatfelvétel

5b) erkölcsi érzék

5c) feladatvállalás

6) ELEMI SZÁMOLÁS

6a) erkölcsi érzék

6b) feladatvállalás

Feladattartás

VIII. Az óvodába és az iskolába lépés feltételei

(A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére)

Az óvodába lépés feltételei

Elsődleges szempontunk, hogy a gyermek betöltse harmadik életévét, ezen túlmenően pedig az alábbi fejlődési mutatókat vesszük figyelembe:

- szobatisztaság
- kialakult beszédképesség (legalább beszédértés)
- önálló mozgásképesség

Az iskolába lépés feltételei, az óvoda sikerkritériuma

Az iskolába lépés elsődleges feltétele a gyermek érettsége, amely különböző életkorban alakulhat ki, ezáltal nagy egyéni eltéréseket mutatva. Mindezt figyelembe véve tárjuk fel, mikor válik stabilá a gyermek, - testileg, lelkileg, szociálisan, pszichikusan – a sikeres iskolai élet megkezdésére, illetve ehhez kapcsoljuk mindazon mutatók összességét, amelyek az óvodáskor végére a fejlődés várható jellemzőjeként jelennek meg pedagógiai munkánk eredményeként.

Testi fejlődés alakulása

- Az egészségesen fejlődő hatéves korú gyermek eljut az első alakváltozáshoz.
- Teste arányosan fejlett, teherbíró lesz.
- Mozgása összerendezett, mozgás – koordinációja és finommotoros készsége fejletté válik.
- Mozgását, viselkedését, testi szükségleteinek kielégítését szándékosan tudja irányítani.
- Ismeri az irányokat, jól tájékozódik a térben.

Érzelmi-, akaratit élet, szocializáció alakulása

- Megfelelő önállósággal, önbizalommal és önértékelő képességgel rendelkezik.
- Képes önálló problémamegoldásra, az esetleges kudarcélmény elviselésére.
- Képes kapcsolatot teremteni gyermek és felnőtt viszonylatban egyaránt.
- Igénye a helyes viselkedési szabályok betartása.
- A helyes „Én” kép kialakulásával párhuzamosan kifejlődik kritikai érzéke, képes a különbözőség iránti toleranciára
- Erkölcsi érzelme fejlett, akarata és kitartása erősödik, megszilárdulnak a pozitív akaratit tényezők.
- Társadalmi szerepkészttetése sokrétű.
- Az egyén sikere közös élménnyé válik, a közösség sikere büszkeséggel tölti el az egyént.
- Alkalmassá válik az iskolai élet elfogadására.

Pszichikus fejlődés alakulása

- Érzékelése, észlelése differenciálódik.
- A közvetlen felidézés mellett kialakul a szándékos bevésés és felidézés.
- Megjelenik a szándékos figyelem és emlékezés.
- Kialakulóban van az elemi fogalmi gondolkodása.

- Kreatív, önálló, tisztában van saját érkeivel, képes a konfliktusok kezelésére.
- Nyitott, érdeklődő, problémamegoldó, tanulásra fogékony, alkalmas az iskolába lépésre.

Az iskolai beiratkozást az óvodai szakvélemény kiadása előzi meg, melyet a csoportvezető óvónő a szülővel megbeszél, aki aláírásával hitelesíti azt.

A szakvélemény kiadásának határideje: az adott nevelési év március 31.

IX. Az óvodai élet megszervezése

Óvodánk reggel 6,30 órától 16,30 óráig fogadják a gyerekeket. Nyitástól zárásig az óvoda szervezeti kereteit a napirend és a hetirend biztosítja. Az óvodában zajló folyamatos napirend a nyugalmat, kiegyensúlyozottságot és az optimális fejlődéshez szükséges feltételeket biztosítja. A folyamatos tízóraiás megköveteli az alapvető higiénés szabályokat, mely a szokás és szabályrendszerük egyik fontos része. A folyamatos napirend rugalmassága lehetővé teszi, hogy egyéni tempó, teljesítőképesség, egyéni igény szerint végezzék a gyermekek a tevékenységeket, így nincs várakozás, nincs siettetés.

Alapelv legyen a napirend és a hetirend összeállításánál:

- a folyamatosság
- a rendszeresség
- rugalmasság
- elég idő legyen a gyermekei tevékenységek, ötletek, javaslatok meghallgatására, kipróbálására.

IX. 1. Tevékenységek és időtartamuk a napirendben szeptember1-től május 31-ig

Tevékenységek	3-4 évesek	4-5 évesek	5-6-7 évesek
Játék, szabadon választott és egyéb tevékenységek	5 óra	6 óra	6 óra

Étkezési előkészület, étkezés	1 óra 45 perc	1 óra 35 perc	1 óra 10 perc
Testápolási teendők, öltözködés	1 óra 30 perc	1 óra 20 perc	1 óra 10 perc
Pihenés, alvás	2 óra	2 óra	2 óra
Mindennapos testnevelés, Mozgás	10 perc	20 perc	20 perc

Tevékenységek és időtartamuk június 1-től augusztus 31-ig

Tevékenységek	3-4 évesek 4-5 évesek 5-6-7 évesek
Játék, egyéb szabadon választott tevékenységek, foglalkozások	5 óra 30 perc
Étkezési előkészület, étkezés	1 óra 15 perc
Testápolás, öltözködés, fürdőzés	1 óra 15 perc
Alvás, pihenés	2 óra

A napirendben az egyes tevékenységekre fordítható idő rugalmasan változtatható, évszakok, körülmények, váratlan események hatására. Az óvodapedagógus feladata ennek helyes kialakítása, rugalmas szervezése.

IX. 2. Hetirend

Életkor	Tevékenység	Rendszeresség	Keret
	Kötött (5-35 perc) Kötetlen		

3-5 év	A külső világ tevékeny megismerése	heti 1	Délelőtti játékba integrált ismeretszerzés Udvari játékba integrált ismeretszerzés Délutáni játékba integrált ismeretszerzés
	Verselés, mesélés, anyanyelv	naponta	
	Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	naponta, heti 1	
	Ének-zene, énekes játék, gyermektánc	naponta, heti 1	
	Mozgásos játék	naponta	
5-7 év	A külső világ tevékeny megismerése	heti 2×	Délelőtti játékba integrált ismeretszerzés Udvari játékba integrált ismeretszerzés Délutáni játékba integrált ismeretszerzés

	Verselés, mesélés, anyanyelv	naponta	
	Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	naponta, heti 1	
	Ének-zene, énekes játék, gyermektánc	naponta, heti 1	
	Mozgásos játék	naponta	
	Mozgás	heti 1×	

Egyéni tevékenységek: Részképesség fejlesztés, tehetséggondozás

IX. 3. Csoportok szervezése

Óvodánk 3 csoportjába minden jelentkező gyermeket felvesszünk, *a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek előnyben részesülnek.*

Lehetőség szerint homogén csoportokat szervezünk, de szükség esetén heterogén összetételű csoportot is szervezünk.

A gyermekek csoportba való besorolásánál a születési idő a döntő.

Az óvodai csoportokban a jó és szoros munkakapcsolat, a hatékonyabb munka érdekében, a kialakult, összeszokott felnőtt párok (óvónő- dajka) beosztása.

- *Beíratás az óvodába*
Időpont: április 20.-május 20. között
- Elbírálás, szülők kiértékelése
Időpont: május utolsó hete
- *Új szülők részére tájékoztató szülői értekezlet*
Időpont: augusztus utolsó hete.
- Új gyermekek érkezése
Időpont: szeptember második hete
Szeptember első hetében folyamatos beszoktatást tartunk.
A gyermek a szülővel érkezik, együtt ismerkednek az óvodával, a szülő itt lehet gyermekével, de ha úgy látja, itt hagyhatja gyermekét, és a megbeszélte időre érte jön.
- Az óvodai nevelési év szeptember 1-től augusztus 31-ig tart.
Szeptember 1-től május 31-ig saját csoportban, június 1-től

- augusztus 31-ig összevont csoportban vannak a gyermekek.
- A dolgozók szabadságolása június 1-től augusztus 31-ig tart. A nyári nagytakarítás időtartama általában 3-4 hét. Nagyobb felújítás esetén fenntartói engedély alapján meghosszabbítható. A nyári nagytakarítás időpontjáról, a nyári élet megkezdéséről a szülőket tájékoztatjuk.

X. Kapcsolatrendszerünk

1. Óvoda-család

A családdal szorosan együttműködve fejlesztjük a gyermekeket, szeretetteljes, érzelmi biztonságot nyújtó, családi légkörben.

A szülőkkel való kapcsolattartás formái:

- *Családlátogatás*
- *Szülői értekezletek*
- *Nyíltnapok tartása középső és nagycsoportban*
- *Nyitott nap „Ügyes Kezek” kézműves foglalkozások minden csoportban*
- *Csoportfaliújság a folyosón*
- *Fogadó óra, alkalomszerű beszélgetések*
- *SZMK vezetője részt vesz a gyermekeket érintő értekezleteken.*

Az óvodában szülői munkaközösség (SZMK) működik. Minden csoportból 3-4 szülő képviseli a csoport érdekeit. Az SZMK-nak elnöke, gazdasági felelőse van, melyet a szülők maguk közül választanak.

Feladataik: Segítik és szervezik az óvodai ünnepségeket.

Véleményezik az óvodában folyó munkát.

2. Fenntartó szervekkel

Fenntartó szervünk Bucsa és Kertészsziget Önkormányzat Napközi Otthonos Óvoda Intézményfenntartó Társulása.

Az együttműködés formái:

- Kölcsönös tájékoztatás, egyéni megbeszélések.
- A fenntartó képviselői részt vesznek az óvoda eseményein.
- Az óvoda képviselője részt vesz a Társulási tanács ülésein.

3. Óvoda-iskola

Kölcsönös látogatásokat, megbeszéléseket, programokat szervezünk, hogy a gyermekek minél zökkenő mentesebben éljék meg az iskolába való átmenetet.

Az együttműködés formái éves munkaterv alapján:

Év elején a volt nagycsoportos óvónők ellátogatnak az I. osztályba, megfigyelik, hogyan illeszkedtek be a gyermekek az új környezetbe.

A leendő első osztályt tanító nevelők látogatása a nagycsoportba. Ismerkednek a gyermekekkel, megfigyelik őket tevékenység közben óvodai környezetben.

Nagycsoportos gyermekekkel és szüleikkel látogatás az iskolába. Ismerkednek az iskolával, közös játék a tanító nénivel és az iskolásokkal.

Tájékoztató szülői értekezlet a leendő első osztályos gyermekek szüleinek a tanítónők részvételével.

Az évek óta kialakult jó munkakapcsolat alapja, egymás munkájának tisztelete, megbecsülése.

4. Közművelődési intézményekkel

A közösségi házzal, községi könyvtárral a kapcsolattartás folyamatos.

A gyermekek részére szervezett rendezvényeken, színházi előadás, bábműsor, kiállítás stb. részt veszünk.

A nagycsoportosokkal könyvtárlátogatást szervezünk.

5. Egészségügyi szervekkel

Védőnő: rendszeres és alkalomszerű tisztasági ellenőrzést végez.

Orvos: évenként elvégzi a gyermekek egészségügyi vizsgálatát.

Fogorvos: évenként fogászati szűrővizsgálatot végez a nagycsoportos gyermekeknek.

6. Szakmai szervekkel

Folyamatosan figyelemmel kísérjük a felkínált szakmai képzéseket. Szakmai kompetenciánk fejlesztése, megújulása érdekében igénybe vesszük segítségüket. Ennek érdekében tartjuk a kapcsolatot a Békés Megyei Pedagógiai Oktatási Központtal.

Békés Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szakértői Bizottsággal: A sajátos nevelési igény, illetve fogyatékoság tényét kizárólag a szakértői és rehabilitációs bizottságok állapíthatják meg, komplex – orvosi, pedagógiai, gyógypedagógiai, pszichológiai – vizsgálat alapján. Év eleji felmérések, megfigyelések alkalmával a pedagógusok javasolhatják a gyerekek esetleges vizsgálaton való részvételét. Az elvégzett vizsgálatok alapján a bizottság megállapíthatja a sajátos nevelési igényt, javaslatot tesz a fejlesztés területeire és a szakember szükségletre.

Nevelési Tanácsadó: Magatartás és személyiség zavarokkal küzdő, fejlődésben értelmileg akadályozott gyermekek vizsgálata annak érdekében, hogy a gyermekek képességeiknek a legmegfelelőbb iskolában kezdhessék meg tanulmányaikat.

7.Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és – lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn.

XI. Sajátos feladataink

Gyermekvédelem:

A gyermeket, mint fejlődő személyiséget szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg. A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölts be. A gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi. Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

Intézményünk óvodásai heterogén családi szociokulturális környezetből kerülnek hozzánk. Óvodai szinten sajnos elég magas arányt mutat a hátrányos, halmozottan hátrányos és veszélyeztetett gyermekek aránya.

Feladatunk, hogy a gondjainkra rábízott gyermekek viselkedésében bekövetkező változásokra figyeljünk, s azt a szülővel közöljük. Szükség esetén a gyermekek testi épségét, fejlődését veszélyeztető esetekben a helyi Gyermekjóléti és családsegítő Szolgálat segítségét kérjük. Az óvónők a gyermekvédelmi munkát folyamatosan végzik, tevékenységükről a gyermekvédelmi felelőst tájékoztatják, a hatóság kérésére környezettanulmányt, eset leírást végeznek. A

gyermekvédelmi felelős koordinálja a 3 csoport munkáját, s állandó kapcsolatban van a helyi Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat vezetőjével, állandó tagja a Gyermekjóléti Szolgálat által működtetett jelzőrendszernek. Részt vesz az évente egyszer megrendezésre kerülő Gyermekvédelmi Tanácskozáson és évente hat alkalommal szakmaközi megbeszélésen, esetkonferenciákon.

XII. Továbbképzések

Formái:

Intézményen belüli, csoportonként bemutató szervezése. A bemutatón részt vesz minden óvónő. A bemutató után közös értékelés. Az értékelés szempontjait a nevelőtestület közösen határozza meg a bemutatók megkezdése előtt.

Önképzés, önfejlesztés:

- a megjelenő legújabb szakirodalmak tanulmányozása
- pedagógiai szakmai napokon való részvétel
- *Online szakmai fórumok adta lehetőségek kihasználása és alkalmazása*

Speciális ismeretek megszerzése, iskolai szintű továbbképzéseken, illetve a 7 évenként kötelezően előírt szakmai továbbképzésen.

A Békéscsabai Pedagógiai Oktatási Központ és az Oktatási Hivatal által meghirdetett továbbképzésekre érdeklődésünknek megfelelően, anyagi lehetőségeink ismeretében jelentkezünk.

XIII. Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelése

Az integráció fő elve: egy adott társas környezetben nem egymás mellett élést jelent, hanem szerves odatartozásból adódó komfortélményt.

Ép gyermek: könnyebben tudja elfogadni és tolerálni a különféle adottságokkal rendelkező társait.

Sérült gyermek: ép környezetben fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés. A gyermek mindig csak annyi segítséget kapjon, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges.

A családi közegben nevelődik a gyermek.

Célunk: a sajátos nevelési igényű gyermekek és az ép gyermekek közötti interakció.

- az elvárások igazodjanak a gyermekek fejlődési üteméhez
- fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljon meg
- a fejlesztés ne terhelje túl a gyermeket
- a fejlesztő foglalkozások programjai váljanak a nevelési program tartalmi elemeivé.

A hangsúly az együttes tevékenységben, a közös játékon, a közös tevékenységben, a kölcsönös kommunikáción van. Ez alkalmazkodást tesz szükségessé, a fogadó és a beilleszkedő fél számára egyaránt. Az együttlétnek a nap bármely szakaszában érvényesülnie kell.

Feladataink:

- A gyermekek sajátos szükségleteinek korai felismerése, a következő életszakasz eredményességének biztosítása érdekében.
- Szociális képességek alakítása (énkép, önállóság, társakhoz való viszony, tevékenységekben tanúsított magatartás/feladatvégzés munkatempó/fejlesztése
- A különbözőséget elfogadó óvodai környezet megteremtése, melynek alapja, nem a sajnálat, hanem az élményekből fakadó szeretet.
- Gazdag élmény anyag, motivációs bázis, érdeklődés, ébrentartása, érzelmi élet gazdagítása.
- A gyermeki közösséghez való szoktatást, a napi életritmus átélését, kellő tapintat, körültekintő szervezés előzze meg (családlátogatás, beszélgetés a szülővel, gyermekkel, kapcsolattartás a védőnővel,) - s nagyon lényeges, hogy a szülő valamilyen szinten ismerje el a gyermekének különbözőségét, hisz gyakran szembesülnek az ép gyermekek szüleinek rácsodálkozásával.
- A gyermek erősségeire épülő, pozitív fejlesztési szemléletű megsegítés.

Az integrált nevelés feltételei

- Az integrált nevelés szerepeljen az intézmény alapító okiratában
- A gyermek rendelkezzen szakvéleménnyel.
- Az ép és sérült gyermekek szüleinek bevonása történjen meg.
- Az integrált óvodai csoportba maximum 2-3 sérült gyermek kerülhet.
- Csoporton belül a sérült gyermekek más-más fogyatékosági csoportba kell, hogy tartozzanak.

Az integráció lényeges eleme, hogy a spontán tanulást, a társakkal történő együttműködést, a kommunikáció fejlődését elősegítse az a számtalan élmény és minta, amelyet a sajátos nevelési igényű gyermekek a kortárs csoportokban megélnék.

A sajátos nevelési igényű gyermekek sérülésspecifikus fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermek.

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermeknél a mozgásszervrendszer veleszületett

vagy szerzett károsodása és/vagy funkciózavara miatt jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság áll fenn, melynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés és a szocializáció.

A különleges gondozási igényt meghatározza a károsodás keletkezésének ideje, formája, mértéke és területe.

A jelentősen eltérő kóreredet – végtagredukciós fejlődési rendellenességek és szerzett végtaghiányok; petyhüdt bénulást okozó kórformák; a korai agykárosodás utáni mozgás rendellenességek; egyéb, maradandó mozgásállapot-változást, mozgáskorlátozottságot okozó kórformák; a halmozott sérüléssel járó különböző kórformák – és károsodás miatt a mozgáskorlátozottság egyénileg is sok eltérést mutat.

Kiemelt feladat

- a mozgásos akadályozottságból eredő hátrányok csökkentése, megszüntetése,
- a speciális, egyénre szabott eszközök használatának kipróbálása, megtanítása,
- a tágabb és szűkebb környezet minél sokrétűbb megismertetése,
- az életkornak megfelelő tapasztalatszerzés biztosítása,
- a megtanult mozgás alkalmazására nevelés,
- biztosítani a gyermek állapotához igazodó megfelelő mozgás- és életteret (az ehhez szükséges akadálymentes környezetet, sajátos technikai eszközöket, például lejtő, kapaszkodó), mindig szem előtt tartva az önállóságra nevelés elvét
- kognitív funkciókat, különböző észlelési területeket, a figyelmet, emlékezetet, téri tájékozódást fejlesztése

Az elsajátított mozgásminták rögzítése, a szükséges korrekciós helyzetek alkalmaztatása a napirend egészét átszövik.

Enyhén értelmi fogyatékos gyermek

- Az enyhén értelmi fogyatékos gyermek fejlesztése intézményünkben a nem fogyatékos óvodás korúakkal történő együttnevelés során valósul meg.
- A spontán tanulást, a társakkal való együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítik azok az élmények, tapasztalatok és minták, amelyeket a gyermek a kortárs csoportban megél.
- Az integrált óvodai nevelés keretében szükség szerint gondoskodunk a folyamatos gyógypedagógiai megsegítésről.
- A spontán tanulást, a társakkal történő együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítjük elő, számtalan élmény és minta biztosításával, amit a gyermekek a kortárs kapcsolatok során élhetnek meg.

A fejlesztés célja

- A tankötelezettségi kor elérésére a megfelelő iskolakészültség biztosítása, amellyel a tanulmányokat normál általános iskolában, a tanulásban akadályozottak tanterve szerint kezdheti meg a gyermek.

Feladat

- A gyermek szükségletei szerint folyamatos gyógypedagógiai megsegítésről történő gondoskodás,
- A fejlesztés során a gyermek aktuális igényének megfelelő ismeretek, tevékenységformák, módszerek, szervezeti keretek biztosítása,
- A téri tájékozódás, a finommotorika, a figyelemkoncentráció, a kommunikáció, a szociális alkalmazkodás fejlesztése.

Beszéd fogyatékos gyermek: nyelvfejlődési és beszédzavarok óvodáskorban

Beszéd fogyatékos az a gyermek, akit a szakértői bizottság a komplex vizsgálata alapján annak minősít.

A beszéd fogyatékos gyermek szenzoros, motoros vagy szenzomotoros problémája

- expresszív diszfázia,
- receptív diszfázia,
- kevert típusú diszfázia,
- a folyamatos beszéd zavarai,
- logofóbia,
- centrális eredetű szerzett beszédzavarok,
- orrhangzós beszéd.

A nyelvfejlődési és beszédzavarok megnyilvánulásai

- az anyanyelvi fejlettség alacsony szintje,
- a beszédértés és észlelés nehézsége,
- kifejezőkészség nehézsége (szegényes szókincs, grammatikai fejletlenség),
- a beszédszerveződés nehézsége (mondatalkotási készség nehézsége, összefüggő beszéd kialakulatlansága),
- a beszédszervi működés gyengesége,
- a beszédhangok tiszta ejtésének hiánya,
- az írott nyelv elsajátításának nehézségeit előjelző kognitív képességzavar (fonológiai tudatosság, taktilis, vizuális észlelés, verbális emlékezet zavarai),
- a verbális tanulás lassú fejlődése.

A beszéd- és nyelvi problémák súlyos zavara mellé társulhatnak részképességzavarok:

- diszlexia,
- diszgráfia,
- diszkalkulia veszélyeztetettség,
- magatartás problémák, amelyek nehezítik a gyermek beilleszkedését.

A fejlesztés célja

- A beszéd fogyatékos gyermekek sokoldalú, prevenciós fejlesztése.
- A kommunikációs szándék tudatos megvalósítására nevelés.

Feladat

- tudatos és tervszerű fejlesztés, a beszéd állapotának felmérésétől a terápiás terv meghatározásán át a tudatos módszerválasztáson túl a komplexitás és a folyamatkövetés megvalósítása,
- módszerek célszerű alkalmazása az életkor, a pszichikai sajátosságok, a beállítódás, az értelmi képesség, a beszédhiba típusának és súlyosságának, a korrekció adott szakaszának figyelembevételével,
- a kinezteziás, a hallási, a látási, a beszédmozgási benyomások egymást erősítő fejlesztése,
- a gyermek motiválása beszédhibájának leküzdésére,
- anyanyelvi nevelés a mozgás, a kommunikáció, illetve a vizuomotoros koordinációs készség fejlesztése,
- speciális terápiák alkalmazása, szakemberek segítségével.

Kiemelt feladat

- Az ismeretszerzés biztosítása sokoldalú tapasztalatszerzéssel, cselekvésbe ágyazott játékos módszerekkel.
- Az óvodai nevelés, fejlesztés egész időtartama alatt kiemelt feladat
 - az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása,
 - az értelmi fejlesztés,
 - a mozgás és észlelési funkciók,
 - valamint a vizuomotoros koordinációs készség javítása,
 - az érzelmi élet fejlesztése, speciális eszközök és módszerek alkalmazásával egyéni és kiscsoportos fejlesztési formában.

A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek

- A sajátos nevelési igényű gyerekek e csoportját a különböző súlyosságú és komplexitású – az ismeretsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő – részképeség-zavarok, vagy azok halmozott előfordulása jellemzi.
- Az érintett gyermekek az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás és a kivárást okozta feszültségeket, a váratlan zajokat.
- Aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak.
- Fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet.

A fejlesztés célja

- Az egyénre jellemző pozitív tulajdonságokra építve a személyiség komplex fejlesztése
- A kóros viselkedés kialakulásának megelőzése
- Alapvető kognitív készségek, képességek alakítása

Feladat

- A szakértői bizottsági véleményében foglaltakra alapozva a részképeség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazásával.
- A szülővel együttműködve a „különbözőség” korai felismerése, diagnosztizálása (amennyiben a probléma az óvodában realizálódik).
- A teljesítménykudarckokra épülő másodlagos zavarok, inadaptív viselkedés kialakulásának megelőzése.

- Megalapozni az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készségeket.
- Egyénre szabott, egyéni ütemben történő fejlesztés kidolgozás, komplex kezelés biztosítása a gyermek fejlődése érdekében.
- A gyermekek alkalmazkodó képességének, önállóságának, együttműködésének fejlesztése
- A gyermekek egyenetlen fejlődéséből adódó teljesítménykülönbségek felismerése, differenciált tevékenységek esetenként felzárkóztatás és tehetség gondozás együttes alkalmazása.
- A szülő-pedagógus partneri viszony kiépítése érdekében a szülők felkészítése, segítése.

Az integrált nevelés során elvárt eredmény

- Az integrált nevelés eredményeként a sérült gyermekek váljanak képessé a közösségbe való beilleszkedésre, iskolába lépésre.
- Olyan szemléletformálás, mely a felnőttek és a gyermekek körében egyaránt biztosítja a „különbözőség” elfogadását, tolerálását.

Programunk cél és feladat rendszerét tekintve lényeges, - ***mire van szüksége a gyermeknek? - mit tud? - és mire képes?***

Óvodánkban erre dolgoztuk ki, illetve alkalmazzuk a Pedagógiai Programunkban az egyes tevékenységi folyamatokra:

A fejlődés várható jellemzőit, (sikerkritériumok). Sikerkritériumnak a gyermekek beilleszkedése, egyenlő hozzáférése a foglalkozásokhoz, önmagához mért fejlődése tekinthető.

Ezek értékelését a gyermek fejlődési lapján vezetjük.

A **DIFER** teszt alkalmazásával az elemi alapkészségek mérése.

Egyéni fejlesztési tervekbe rögzítjük a gyermek erősségeit, gyengeségeit. A gyermekek aktuális szintjének megfelelő programot jelöljük ki.

Az egyéni differenciálás azért lényeges, mert az óvodapedagógus feladata, hogy a gyermeket szükségleteinek megfelelően terhelje. A differenciálás során a különböző tevékenységeket (tanulási folyamatokat) az egyes gyermek egyéni szükségleteihez igazítjuk, miközben észrevétlenül a tanulás iránti vágyat is kialakítjuk.

A fenti problémák megléte, felfedezése esetén, ha azokat nem tudjuk kezelni, a gyermeket elküldjük Nevelési Tanácsadóba, vagy a Tanulási Képességet

Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs bizottsághoz, ahol meghatározzák a fejlesztendő területeket, a további feladatokat és a továbblépés lehetőségeit.

Eszközrendszerünkben sok olyan eszköz található, mely a különböző sérült funkciók fejlesztését segítik, mozgást (tini-condi, kígyópálya, trambulín, bordásfal, testhenger család, bújócskacsó)

Finommotorika fejlesztését: (fűzőcske, pötyi kirakó, szőnyegszövő keret, gyurma, színes ceruzák, ecset, gombfesték, olló)

Értelmi képességek fejlesztését: a különböző memória játékok, puzzle kirakók, többféle méretben, szín, tér formaismeret fejlesztő játékok, érzékelő játékcsalád).

Nagyon fontos ezen eszközök folyamatos fejlesztése, bővítése.

XIV. Érvényességi nyilatkozat

A helyi program érvényességi ideje: a nevelőtestület határozata alapján 2018. szeptember 1-től visszavonásig érvényes.

A helyi nevelési program felülvizsgálatának és módosításának lehetséges indokai:

Kötelező:

- Jogszabályváltozás
- Fenntartó által meghatározott feladatváltozás

Lehetséges:

- leépítés
- szervezeti átalakítás
- a nevelőtestület más program bevezetéséről dönt

Eljárás a programmódosítás előterjesztésére:

Írásbeli, vagy szóbeli előterjesztés nevelőtestületi értekezleten.

A bevezetés időpontja: 2018. szeptember 01.

A felülvizsgálat indoka:

- a program bevalás során felmerülő változások beépítése
- a törvényi változásokból adódó feladatok kidolgozása és beépítése

Legitimációs záradék

Elfogadta

Bucsa Község Napközi Otthonos Óvoda - nevelőtestülete

Jóváhagyta

Bucsa Község Napközi Otthonos Óvoda - intézmény vezetője

A helyi óvodai **nevelési program nyilvánossága:**

A nevelési program egy példánya megtekinthető:

- az intézményvezetőnél

- minden csoportban
- a folyosón lévő faliújságon
- az SZMK elnökénél

Jóváhagyta: 2018. július 31.

Ph.

.....
Kovácsné Knyizsák Erika
óvodavezető